

Ali bodo rudarji sprejeli kompromisni načrt?

Vse napeto pričakuje izid današnje konference, na kateri bo predložen kompromisni načrt. Vladni uradniki so prepričani, da bo spor poravnani. O načrtu ni še nič znanega. Vse je odvisno od rudarjev.

Washington, 8. dec. — Ameriška javnost še danes ne ve, kakšen je pravzaprav načrt predsednika Wilsona, oziroma Palmerja in nekaterih drugih članov vlade, po katerem bi vlada rada končala premogarsko stavko. Da li se načrt obnese ali pade v vodo, se bo videlo jutri, ko se snidejo odborniki rudarske unije v Indianapolisu, ki bodo razpravljali in glasovali o načrtu; zadnje besede imajo seveda rudarji sami in če jim načrt ne prinaša pričakovanih ugodnosti, ga bodo prezrli, kakor so prekleli stavke zadnji mesec.

Vladni uradniki trdno pričakujejo, da rudarji sprejmejo načrt. Iz tega pričakovanja sklepajo mnogi, da je vlada primaknila nekaj odstotkov h Garfieldovi ponudbi za povzvišanje plače. Garfield ni bil navzven na konferenci v soboto, ko sta John Lewis in W. Green, voditelja rudarjev, sprejela kompromisni načrt. Ignoriranje Garfielda na tako važnem sestanku prav lahko pomeni, da je vlada izgubila vero v sposobnost Garfieldove in Wilsonove oziroma Palmerjeve ponudbe.

Kongresnik Keller iz Minnesote je predložil resolucijo v poslanski zbornici, da naj vlada vzame premogovnike na isti način kot je vzela železnice med vojno in da jih naj obratuje na podlagi štirinajstodstotnega povzvišanja plače.

V ostalem je položaj nespremenjen. Stavka se nadaljuje in kriza valed pomankanja premoga je vedno večja.

Govorice o izravnavi spora v rudarski industriji se množe.

Chicago, Ill. — Dnevnik razpravljajo na široko o novi ponudbi, ki jo baje napravi predsednik Wilson rudarjem danes in ki jo zastopniki rudarjev sprejmejo. Kakšna je ta ponudba, pa ne pove noben list. Sama ugibanja so. Nekateri listi so poročali, da je prišlo do kompromisnega predloga, po katerem dobe rudarji 25-odstotno povzvišanje meze, drugi pravijo, da se rudarji naj vrnejo za poskušnjo na delo s 14-odstotnim povzvišanjem meze za dva meseca in če se pokaže, da so upravičeni do večodstotnega povzvišanja meze, se jim meza povzviši. Vse to so ugibanja, resnice je bilo v ponedeljek le toliko na stvari, da sta bila Lewis, predst., in Green, tajnik rudarske organizacije res v Washingtonu in da sta konferirala s justičnim tajnikom Palmerjem, ki je zopet njuno mnenje sporočil predsedniku Wilsonu. Kakšna je nova ponudba, se pa pokaže v torek, ko bo ponudba objavljena, kajti Lewis in Green nista obesila govora, ki sta ga imela s justičnim tajnikom, na veliki avon.

Od druge strani poročajo, da ima politični pritisk precej opraviti, da je upati na izravnavo spora. V Washingtonu se je odpeljal illinoiski podgovernor Oglesby, poročajo dnevnik, da je pomisel, če ideje gubernerja Lowdena, o katerem gre glas, da ga namerala vlada republikance imenovati predsedniškim kandidatom. Listi pravijo, da je Rodger Sullivan iz Chicaga, boš v demokratični stranki, tudi porabil ves svoj vpliv, da je zapihal drug veter v Washingtonu.

Komaj so časniki prinesli vest, da pride v torek do izravnave

stavke, so časniki poročevali sili v razne osebe, o katerih so sodili, da imajo dobre stike z Lewisom, Greenom in vlado, da izvedo nekaj pozitivnega o kompromisnem predlogu. Državni pravdniki, ki zastopajo vlado v tobi proti voditeljem rudarjem v Indianapolisu, so rekli, da jim ni znano, kakšni so izravnavni predlogi. Advokati rudarjev so pa rekli, da ne vedo, kaj se godi v Washingtonu.

V Pittsburghu, Kansas, so časniki intervjuvali Alex Howata, distriktnega predstavnika rudarske organizacije, kakor je Howatt dejal: "Če sta predsednik Lewis in tajnik Green sprejela predlagano izravnavo od predsednika Wilsona, kot poročajo, tedaj je skoraj gotovo izravnavo v soglasju s umjaki rudarji, ker drugače bi jo ne sprejela."

Ellia Searless, urednik rudarskega strokovnega lista, je dejal, da bo ekaeutiva to potrdila, kar sta sprejela Lewis in Green. S temi besedami je le potrdil svojo prejšnjo alično izjavo.

Bivši senator zagovarja omejitve rudnikov.

Chicago, Ill. — Bivši senator James Hamilton Lewis je govoril v Cohenovem opernem gledališču na shodu, ki ga je sklicala podružnica podporne organizacije Elkov štev. 4. Med drugim je Lewis dejal, ko je govoril o sedanjih stavi rudarjev:

"Sedanj položaj upravljuje Združena država, da zasežejo rudnike in jih obratujejo s delavci, ki bodo delali, da plačajo rudarjem pošteno mezo in izroče podjetnikom preostanek od premogovega ekvipiča, ki je ostal po odbitku obratnih strokov."

Omejitvene naredbe ostanejo.

Chicago, Ill. — Naredbe za omejitve razsvetljave, kurjave in gonilne sile ostanejo toliko časa, dokler ne prične rudarji s delom in če potem bodo odpravljene le stopnjema. Manj važnim industrijam je dovoljeno obratovati a skrajšanim delavnikom še nekaj dni.

DELAVCI V WINNIPEGU SO IZVOLILI TRI OBČINSKE SVETOVALCE

Winnipeg, Kan. — Delavci so izvolili tri občinske svetovalec. V mestnem svetu bo zdaj sedem delavskih in sedem delavstvu nasprotnih občinskih svetovalcev.

Prejtnji župan je bil sleer izvoljen, ali vsa znamenja govore, da so se vršile volilne skleparije.

Delavci so izvolili tudi enega solskega nadzornika.

V Tansoniji so zmagali delavci na veli črti, tako se je zgodilo tudi v West Kildomannu.

Podjetniki so pridno na delu, da spravijo delavake voditelje v zapor. Osem voditeljev iz zadnje splošne stavke je obtoženih veleizdaje.

Kanadska vlada trdi, da je veleizdaja, če je kdo šan "Ene velike unije." Ravnotako se smatra za veleizdajniški čin, ker so na nekem shodu v januarju zahtevali, da se odpokliče čete iz Rusije in da se pomilostne vsi politični kazneni.

VREME. Najbrže sneg danes in jutri, ne veliko izpremenbe v temperaturi. Solčni izhod 7.06 a. m.; zahod 4.19 p. m.

ZAVENIŠKI DIKTATOR PREDVZAME VLADO NA DUNAJU?

Dunaj, 8. dec. — Dr. Renner, predsednik avstrijske vlade, je bil obveščen po vrhovnem zaveznikem svetu, da lahko pride osebno v Paris in predloži poročilo o nemomnem stanju Avstrije. Kakor se poroča, bo Renner predlagal, da njegova vlada odstopi in da zavezniki imenujejo nevtralnega diktatorja in upravni štab, ki prevzema vladne posle na Dunaju.

ENTENTA JE ODNEHALA S PRITISKOM.

Nemški domobranski tajnik Noke proti podpisu protokola, čeprav ententa okupira Nemčijo.

AMERIKA NE PODPIŠA ZAVENIKOV NA VNEŠI ČRTI.

Paris, 8. dec. — Danes se poroča, da so zavezniki odnehali od svojih zahtev v protokolu, ki ga Nemčija noče podpisati. Vrhovni svet je klenil, da se v zadnji odškodnine za potopljeno floto v Scapa Flowu sprejme predlog nemške vlade, da naj o tej stvari razsodi mednarodno sodišče v Haagu. Dalje je odpravljena točka v protokolu, ki je določala, da smejo zavezniki vporabiti oboroženo silo za izvajanje mirovne pogodbe. Zavezniki zdaj upajo, da bodo Nemci podpisali protokol brez nadaljnjega odlašanja.

Paris, 8. dec. — Ameriška delegacija podpira zaveznike v zahtevi, da Nemčija odskodni potopljeno floto v Scapa Flowu, obenem pa podpira zahtevo nemške vlade, da Francija takoj poruši domov nemške vojne ujetnike.

Washington, D. C., 8. dec. — Kompetentni vladni uradniki so mnenja, da Združena država ne bodo prisotvovali invaziji in ponovnim militarističnim operacijam proti Nemčiji, ako Anglija in Francija inveda njuno grožnjo za obnoveitev vojne v slučaju, če Nemčija ne podpisuje protokola s novimi zahtevami. Ameriške čete bodo prodirale v Nemčijo le tedaj, ako odredi tako predsednik Wilson. Dalje pravijo v vladnih krogih, da bo v slučaju nove vojne najbrže treba spisati povsem novo mirovno pogodbo med Nemčijo in zavezniki ter asociiranimi državami.

Berlin, 8. dec. — Gustav Noske, domobranski tajnik, je izjavil včeraj v nekem intervjuju, da je on proti podpisanju mirovnega protokola, ki so ga predložili zavezniki. Dejal je, da on ne govori v imenu vlade, ker ta se še ni odločila, kaj naj stori, toda Noske priporoča vladi, da ne sme podpisati, pa naj se zgodi kar hoče.

"Meja naše potrepljivosti je dosežena in zavezniki zdaj lahko okupirajo Nemčijo," je rekel Noske. "Mir, ki se nam zdaj predstavlja, ni noben mir, temveč nadaljevanje stare vojne. Ako sprejmemo protokol, se bo dvignilo nemški ljudstvo in se mahnevalo nad omni, ki ga podpisljejo in prav bi imelo. Anglija in Francija nameravata uničiti Nemčijo do celia. Vse zaupanje, ki sem ga imel v zaveznike in njihove obljube, je izgnilo."

Noske je dejal dalje, da zahteve zaveznikov za odškodnino potopljenih nemških ladij v angleškem vodovju je absolutno nesprejemljiva. "Angleži bi zahtevali — je nadaljeval — naše zadnje doke, splave in dvigala v pristaniščih vseeno, če bi bila flota v Scapa Flowu potopljena ali ne, kajti njihov namen je, popolnoma uničiti nemško trgovsko morarico. Angleška vlada se je poslužila falfificiranih odlozkov iz pisma podadmirala Adolfa Trothe, šefa nemške admiraltete, ki ga je pisal admiralu Renterju, kateri je ukazal potopiti ladje. Nemška vlada ne more biti odgovorna za potopitev. Kaj pravzaprav hočejo zavezniki? Najprvo so nam reči. (Nadaljevanje na 3. str. 1. kol.)

BRITEN POROČA O RAZMERAH V EVROPI.

Ameriški kongresnik pravi, da Francija se ni demobilizirala armade, kar se boji revolucije.

V ANGLIJI TUDI NI VSE TAKO, KOT SE POROČA IZ LONDONA.

Paris, 8. dec. — Ameriški kongresnik Fred A. Britten se je vrnil v Paris a potovanja po centralni Evropi in še te dni odputuje v Ameriko s ameriško mirovno delegacijo. Britten je prepotoval Anglijo, Francijo, Belgijo, Nemčijo, Poljako, Čehoslovakijo, Ogrsko, Avstrijo, Syko, Španijo in Italijo. Prevozi je skupaj 15,000 milj poto in tukaj sledi njegovo preje kratko poročilo, ki je seveda zelo površno (nastopno poročilo poda, ko se vrne v Združene države):

"Francija drži velikansko armado-ob Reni; francoska vlada se boji demobilizirati svoje vojsstvo in ga poslati nazaj v civilno življenje, ker je v strahu pred revolucijo. Kadar se vrnejo vojniki domov, bodo gotovo nesadovoljni a sedanjimi razmerami in precej bližni napram svojim sosedom, ki se se izgubili službi na fronti da si nagrabili bogastva med vojno. Vojska vojne odškodnine, ki jo ima plačati Nemčija, ne bo nikdar objavljena, kajti povprečni Francoz zida vse svoje nade na velike odškodnine, katero plačajo Nemci. Kadar francosko ljudstvo izve, da so te nade zastoj, se najbrže prijeti eksplozija v Franciji.

Belgija je bolj zadržana a kongresu in šivilji, kot pa Nemčija, ki je bila tako v navdih med vojno. Pač pa je bližji med belgijskim ljudstvom sledeče vprašanje: "Komu zdaj Belgija pušče kri?"

Nemčija je poražena tako temeljito in tako je tepena, da bo treba ene cote generacije predno se povadigne vraz na stopnjo držav drugega razreda in vzel bo več generacij predno bo lahko tekmovala na trgovskem polju s drugimi državami, kakor je pred vojno. Nemčija ne bo nikdar več militaristična sila, kajti na krmi-tujejo tudi najmlajši obilni militarista. Dejstvo, da navadni vojaki ne marajo posravljevati šest-nikov na ulici, dokazuje, da je nekdanja servilnost nemškega vojsstva izgnila in v armadi prevladuje revolucionarni duh. Ravno tak duh se opazuje med nemškimi delavci. Osebe v hotelih, v katerih sem bil nastanjen, ne sprejme več napitnice, češ da delavec niso več hlasp, ki bi sprejemali miloščno in zahvale.

Položaj v Čehoslovakiji je slab. Zapadna stran republike je obljubila s Nemci in če bi bil dovoljen plebiscit, bi velika večina tega prebivalstva glasovala za Nemčijo ali Avstrijo. Slika sem glasovala, da vsak poskus čehoslovake vlade za pridno pončevanje čehskega jezika v dotičnih pokrajnah bo provociral vstajo.

Avstrija je v strašnem položaju, posebno Dunaj, kjer ni premoga niti šivil. Ameriška pomožna komisija ima na skrbi prehranjevanje 287,000 otrok.

Razmere na Angleškem tudi niso tako, kot jih navadno opisuje angleško časopisje. Lloyd George in njegova vlada stojita na trsočem se pedestalu. Delavski vržred nasprotuje sedanjih vlad in se poslužuje vsake prilikošnosti, da pokaže svojo nezadovoljnost. Polovici in ognjevesci v mnogih angleških mestih so na štrajku in s tem ogrožajo varstvo vsega civilnega prebivalstva."

LETALO ZAVOZILO MED OLEDALE.

Chattanooga, Tenn. — Ko se je letalec Hollingsworth spuščal na tla, je zavozil med gledalce. Dve osebi sta bili ubiti in dvajset ranjenih.

FRANCOŠKI PREGOVARJI SE PRIPRAVLJAJO NA GENERALNI STRAJK.

Paris, 8. dec. — Rudarska zveza na Francoskem je sklenila proglašiti generalno stavko po vsej državi s dnem 10. februarja 1920, ako do tega časa francoska vlada ne povzvišajo pokojnine rudarjem od 1080 na 1500 frankov. Zahteva rudarjev je bila te dni predložena vladi in vlada jo obratno predloži novemu parlamentu čim se snide v kratkem.

11 ZAMORCEV OBSODENIH NA SMRT.

PRVI PROTESTNI SHOD PROTI OBSODBI.

Resolucija, ki priporoča preiskave sprejeta.

New York, N. Y. — Tukaj je bil obdržan velik protestni ljudski shod, ker so sodišča v Arkansasu obsodila enajst zamorcev na smrt. Dr. Johnson je obširno govoril o tem dogodku v Arkansasu. Dejal je, da je med delavskimi sloji najbrže pes zamorec, ki prejema bres od vse. Enajst zamorcev, ki so bili izmed sto in petdeset obtožencev obsodeni na smrt, so čarnarji, zamorski farmerji, ki so bili lakoridžani skozi generacije. Dejal je, da so bili moške, ki so se bojevali za demokracijo in so po svojem povratku pričakovali, da bodo ulivali sadove, za katere so se bojevali.

Dr. Johnson je na to navedel vse detaje, ki so vodili do bojev med zamorci in belopoltniki v Arkansasu. Dejal je, da je bil to največji masakr v zgodovini Amerike. Narodni svet je sprejel resolucijo, ki priporoča preiskave zamorcev.

Za njim je nastopil dr. Norman Thomas, ki je prišel a besedami, da je bilo linčanih eden in šestdeset zamorcev, odkar je bilo podpisano premirje. Povdarjal je, da so bili zamorci obsodeni na smrt na podlagi izpovedi prič, ki ne za-dostujejo, da se slovek obsodi radi majhnega prestopka.

Na shodu je bilo nabranih tri sto dolarjev in sprajeta je bila resolucija, ki apelira na predsednika in kongres, da se uvede preiskava.

ŠTIRINAJSTO DESETLETNO LJUDSKO ŠTETJE V IZBRANIH DRŽAVAH.

Washington, D. C. — Štirinajsto desetletno ljudsko štetje v Združenih državah prične drugega januarja 1920.

Predsednik Wilson je valed tega izdal proklamacijo, da naj vsakdo odgovarja resnično na vprašanja, ki se nanašajo na zakonito ljudsko štetja.

Ljudsko štetje nima nobenega stika s plačevanjem davka ali vojskajskimi obveznostmi, kajti postav-va grozi vsem uradnikom števne-va urada s strogimi kaznimi, ki bi zlorabili podatke, sprejete ali nabrane pri ljudskem štetju.

Kongres je odobril ljudsko štetje s postavo s dne 3. marca 1919.

POSLEDICE NEPREMIŠLJENEGA DEJANJA.

Seattle, Wash. — Ko je v Man-nettu pritisnil h kraju brod, ki prevažal ljudi v Pugetovem zaljvu, so se ljudje nepremišljeno navali na eno stran. Posledica tega nespačetnega ravnanja je bila, da se je brod prekrucnil in da je štirideset oseb zdrknilo v vodo. Neka nepoznana ženska je utonila.

SEMIŠKI UČENJAK IZUMIL SREDSTVO PROTI LEGARJU.

Laredo, Tex. — List "El Universal," ki izhaja v glavnem mestu, poroča, da je dr. Benito izumel sredstvo proti legarju, ki je tako učinkovito, da ozdravi to bolezen v osem in štiridesetih urah.

POMANKANJE JEKLA NA TRGU.

Učinek jeklarske stavke se vedno bolj kaže na svetovnem trgu, ker je splošno pomankanje jekla.

PLEMENSKI IZGREDI MED STAVKOKAZI.

Pittsburgh, Pa. — Pomankanje jekla postaja tako občutno, da ga ne morejo jeklarski podjetniki več prikriti s svojim krikom v velebizniškem časopisju, da je produkcija v jeklarski in železarski industriji normalna. Ameriški inštitut za jeklo in železo, ki so ga ustanovili jeklarski in železarski magnati, prizna, da je do prvega novembra primanjkovalo 2,893,721 ton sirovega železa.

Praden je stavka izbruhnila, so imeli nagromadene velike zaloge železa, tako da je železa vedno na trgu kot jekla. V Pittsburghu sodijo v strokovnjaških krogih, da primanjkuje vsakvrstnega jekla okoli pet milijonov ton.

Posledice tega pomankanja bodo kmalu občutili delničarji, kajti padati bo prišla vrednost delnic, od katerih ni pričakovati mastnih dividend, ker produkcija jekla počiva v nekaterih jeklarnah, v drugih jeklarnah se pa nahaja v takem položaju, da se ne more govoriti o normalni produkciji. Če jeklarne ne proizveirajo, ne morejo delničarji pričakovati dividend, in če ni dividend, pa vrednost delnic pada.

Monessen, Pa. — Velebizniški časopisje prav rade zamoli delničarje, ki se nanašajo na stavkokaze v jeklarski in železarski industriji, da ameriška javnost ne izve, kaj se godi za tovarniškimi sidovjem ali ograjo, za katero producirajo stavkokazi alaho blago in dim.

V tovarni Pittsburgh Steel kompanije je prišlo do plemenških iz-gredov, ki so trajali skozi štirideset ur. Stavkarji so videli, da je ambulančni voz odšel najmanj petnajstkrat v jeklarno, v katerem so odvažali ranjence. Osem do dvanajst stavkokazev je pa bilo ubitih. V jeklarni so bili nastanjeni državni konstablerji, ki pa niso mogli ustaviti plemenških iz-gredov. Tako je poročal neki stavkokaz, ki je ušel iz jeklarne na fa-našni, da je rekel, da je bolan in da hoče poiskati zdravnika, v kateroga ima zaupanje. Colies v to-kalni hastilji so natlačene a stavkokazi, ki so razbijali drug drugemu trde stavkokazke butice.

Poročilo ni bilo izdano, zakaj so nastali plemenški izgredi, toda ljudstvo sodi, da je iskati povod za plemenške izgrede v tem, ker so v jeklarni nastavljeni zamorski in belopoltni stavkokazi. Slišijo se tudi glasovi, da so stavkokazi dobili toliko opojne pijače, kolikor so jo pošeeli anjih stavkokaz-ka urea. Stavkarji se čudijo, kako je bilo mogoče uvažati opojne pijače v jeklarno, ko so vrata in vsi vhodi strogo zastraženi.

Podvzeti so bili koraki, da se dobe bolj detajlirana poročila o teh plemenških izgredih.

Jeklarski magnati med seboj.

Washington, D. C. — Gospodje jeklarski podjetniki niso le skopi, kadar jeklarski delavci zahtevajo povzvišanje meze in sloveške razmere v jeklarnah, ampak si skočijo navidezno v lasce med sabo, kadar gre za profit. Dokler ni bilo stavke jeklarskih delavcev, je bilo malo slišati o prepričljivih, kajti jeklo je bilo prodano, ko je dospelo na trg, ali zdaj je po položaj popolnoma spre-menjen. Jekla ne prihaja skora ni na trg, odkar so jeklarski delavci zastavili in lep del produkta, ki ga izdelajo stavkokazi gre zopet med staro šaro. Kadar postanejo razmere take, tedaj seveda podjetniki gledajo bolj na vsak cent, kot v normalnih časih, ko se po širokih strugah steka profit v njih blagajne. In tako smo doživeli, da se zdaj podjetniki prepil- (Dalje na 3 str., 1. kol.)

POMANJKANJE JEKLA NA TRGU.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

rajo med sabo pred zvezno uredno komisijo radi temeljne pittsburske cene. Jeklarski magnati in zapada so po svojem advokatu John S. Millerju izjavili, da so proti temeljni pittsburski ceni, ker jim ne omogočuje konkurenco na vzhodu. Diferenca med Pittsburghom in Garyjem znaša \$5.40.

Ljudje, ki poznajo jeklarske magnate, pa pravijo, da je ves boj med jeklarskimi magnati radi temeljnih cen navadna kamoflaza, da dosežejo na lep način podražitve jekla in se odkodijo za izgubo, ki jo imajo valedi stavke jeklarskih delavcev. Morala podjetnikov je še vedno bila, da na ljudstvo plača stroške, ki so nastali radi njih trmoglavosti. Pred stavko so jeklarski podjetniki izjavljali, da ne morejo priznati zahtev jeklarskih delavcev, zdaj pa hočejo doseči povznanje cene, čeprav niso jeklarskim delavcem še nič priznali, da se tako odkodijo, ker je produkcija jekla padla včeraj na ničlo.

Kdor pazno preštudira jeklarski trust in sorodna podjetja, se kmalu prepriča, da so ta podjetja v tesni zvezi med seboj, da so vzhodna podjetja zvezana z zapadnimi, da so te zveze še močnejše, so v zvezi z njim tudi bančni podjetja.

Kadar se jeklarski podjetniki pripravajo med seboj, tedaj prepisne pomeni, da se kregajo, kdo prejme večji delež pri delitvi profita, ampak znači, da hočejo povikati profit za vse enako in oskubiti ljudstvo tako daleč, kot se da.

Policijski nadzornik, justični utemeljitelj.

Pittsburgh, Pa. — Joseph Cannon, organizator za strokovno organizacijo jeklarskih delavcev, se je vrnil iz Buffala in Lackawana, N. Y., kjer stavka nad deset tisoč jeklarskih delavcev.

Prinesel je vest, ki jo seveda niso objavili večinskih časnik, ampak ki pove, da je policijski nadzornik Gibson v Lackawani postal justični utemeljitelj. V družbi newyorških državskih konstablerjev je vmiolil v dom jeklarskega stavkarja in je zaskečil njegovo družino. Policijska in vojska so po obtožnici potekali s kobilcem stavkarja Munksa in terorizirali njegovo ženo.

Munka je valed predznanega vloga v njegov dom zaprisel tirnico proti policijskemu nadzorniku, ki je pa hitro izginil iz mesta, ko je spoznal, da je v kači, ki so je sam zabelil in skahal.

John H. Gibbons, cestnoizolacijski sprovednik, ki se ga odpravil izvoliti županom v Lackawani, nastopi svojo službo s prvimi januarjem. Ko on nastopi službo, bodo kmalu zavezana roka "profesionalnim prestapečem v službi jeklarskih magnatov."

ENTENTA JE UNAKNILA BARJEVE.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
kli, da naj spodbudi Hohenzollern in odpravimo militarizacijo in tedaj bo mir. Zda se pa pohojene vse obljube. Francija bo nedvomno invadirala Nemčijo. Naj pride Francozi. Zavezniki dobro vedo, da je Nemčija brez obrambnih sredstev. Nemčija je polna za vzemskih špijnov. Vpitje zaveznikov o "veliki nemški armadi" je lažljiva kampanja, ki ima pripraviti javno mnenje za nadaljnje osvajanje nemškega teritorija.

MOGOČE PRIDE DO KOMPROMISA Z OSEBNO NA NEBOV. NO POCEDNO.

Washington, D. C. — O položaju, ki se nahaja na mirovno pogodbo, prihajajo skoraj vsaki dan druge vesti v javnosti. Če James Čičamo, da pride do kompromisa med demokrati in Lodgeovo opozicijo, tedaj zanesljivo pride prihodnji dan glas, da tega kompromisa ne bo.

Zda se zopet ališijo glasovi, da se demokratje za poravnava, to se pravi za kompromis. V političnih krogih pravijo, da senator Hitchcock, vodja demokratov, še ni izdelal natančnega načrta za kompromis, toda on meni, da je ljudstvo za ligo narodov.

SVOJO NEVESTO ENO JE DAL TERNECU.

Navadna rodbinska drama.

Zadnje soboto se je odigrala v Chicagu drama — ne na gledališkem odru niti na platnu premikajočih se slik, temveč v resničnem življenju. Drama se suče okrog "večne trojice": dva zakonska in tretja oseba, ki je prišla med njiju. Take trojice so nekaj navadnega v našem milijonskem mestu, a navadno se konča s tragedijo. V tej drami pa ni bilo tragičnega konca in zato je vredna, da se zabeleži.

Glavne vloge so igrali: Dr. Fr. R. Braune in njegova žena Grace, stara 29 let in máti desetletne deklice, zakonska; Edwin J. Parr, superintendent železniških delavnic, tretja oseba. Parr je star 37 let, oženjen, ima tri otroke in bil je "selo spoštovan" mož. Zdravnik Braune vselej trdno zaloputnil vrata svojega avtomobila pred svojim stanovanjem na 3611 Witton ave., kadar se je vrnil iz službe pozno zvečer domov. To je bilo znamenje, da se se vselej zapira tudi zadnja vrata na stanovanju in tajni obiskovalec je smaknil v temno noč.

Tistega večera je pa dr. Braune opazil, da ni bilo ropota. Podvečal je dal poslati telegram in Ottawa, ki ga je klical k nekemu botniku. Telegram je pokazal ženi v opombi: "Le dobro se imej, mene ne bo dva dni doma." Bila je ena ura popoldne, ko se je vrnil in prišel je s sabo advokata in tri detektive. Ne so stopili po prstih v hišo in ko so se naglo odprla vrata v jedilnico, je videl zdravnik svojo ženo — v naročju Edwina J. Parra. Oba sta bila le napol oblečena.

Presenečenje je bilo veliko. "Zalotil si me, doktor," je dejal Parr, "in zdaj me lahko ustreliš. Ustrelil me, tukaj stojim!" "Ne bom te ustrelil, ne," je odgovoril dr. Braune. "S tem bi ne bilo nič poravnana. Tukaj je moja žena — zdaj je tvoja, vzemi si jo in oba pojdiva iz moje hiše!" Nato je vzel zdravnik iz omare steklenico pijače, napolnil je tri kozarce, enega je vzel v roko in ostala dva je pomnil bivši ženi in tekmeču. "Pijmo, na zdravje, ker se je srečno istekli!" Parr je vzel s tresočo roko. Žena ni pila.

Končno je Braune dal ženi vso njeno obleko in druge stvari in dvajset dolarjev gotovine. "Počdiva, Grace!" je pozval Parr napol zavedno ženico in odšla sta, zdravnik je pa ostal sam s desetletno hčerko. Vložil je tožbo za ločitev zakona.

BANONI ULOVILJENI KOT WATABAŽI.

Toronto, Kan. — Nekatere banke plačujejo tako briljantno svoje moči, da delijo po dovršenem delu na banki kot natakariji pri banketih. Zadeva je prišla na razgovor na seji strokovne organizacije šuharjev in natakarjev. Zaključek razprave je bil, da se bojkotirajo banke, ki tako sromišno plačujejo svoje uslužbence, da morajo gledati za postranski zaslužek, če se hočejo pošteno preživeti.

Marsikdo misli, da so bančni uslužbeni dobro plačani, ker prihajajo na delo z belimi ovratniki, in resnici pa z belimi ovratniki je prikrijava bedo in mizerijo, v kateri žive. Dóklér se bančni uslužbeni ne bodo organizirali v svoji strokovni uniji in jo pridružili drugim delavskim organizacijam, bodo živeli v mizeriji. Bankirji se prav nič ne ločijo od navadnih tovarniških podjetnikov, kadar je treba zboljškati položaj bančnim uslužbencem.

Prva delavskih strokovnih unij v Franciji.

Pariz — Francoske delavske strokovne organizacije so v zadnjih šestih mesecih izgubile celovrstno širajkev. Stavka namučenev na področju železnice v Parizu, gibanje rudarjev sta bili edini veliki bitki, ki sta prinesla neka uspeha. Pred nekaj tedni je bila izgubljena stavka uslužbenecv in pastriških knjigotornicah in knjigovodstvih in ravno tako je propadla stavka osebja v veleprodajalnicah. Pred par dnevi je bil končan štrajk tiskarskih delavcev v Parizu in delavci niso dobili večje plače niti drugih koncesij. Kljub temu pa niso organizirani delavci izgubili poguma in govorniki s generalni stavki se še ponavljajo.

Krvavi izgredi na Dunaju.

Dunaj. — V ponedeljek so bili tukaj buržoazne demonstracije proti narodni armadi, ki je prevzela rekonstrukcijo vseh avstrijskih čet. Vojaštvo je napadlo demonstrante z nenasihimi bajoneti in raspršilo ljudsko množico. Število mrtvih se ni znano, toda ranjenih je bilo mnogo.

Italija uskuje armado.

Rim. Oblejčna odredba se glasi, da se ima znižati število poveljnikov in nižjih častnikov, ki so še v aktivni službi. Vpokojenih bo 200 generalov, 1600 višjih častnikov in okrog 20,000 nižjih oficirjev. To je prvi korak Italije za znižanje svoje armade.

Judená je kdaj Kolkakov pomak.

Stockholm. — Nikolaj Juden, mož založne slave, ki je odločil generalno čast, je zdaj postal zastopnik Kolkakove vlade v Estoniji. Severnozgodnja ruska "vlada," ki eksistira le še po imenu, najbrže rezignira in odide v nič, iz česar je halja.

Nemški neodvisni socialisti so na lestvi s sovjeti.

Berlin, Nemčija. — Na kongresu neodvisnih socialistov, ki se je vrnil v tem mestu, je bil soglasno sprejet program za sovjetski sistem v Nemčiji.

DELO PRI "PUNČANJE."

Mi lahko vposlimo več deklet ali lep pri lahki pločevini za "punčanje." Pri delu od kosa se tudi precej dobro zasluži. Jamčimo plačo od ure pri usenju. Sprejemamo tudi neuklene. V soboto popoldne se ne dela. 48 urno delo. Imamo restavracijo v tovarni, tako pripravite žensar.

EDISON ELECT. APPL. CO. INC.

5600 W. Taylor St. Chicago.

DELAVCI PRI LESU

potrebujemo.

Zglasite se ob 7. uri zjutraj vsak dan.

Plaša vsak dan.

THE LORD BURNELL CO.

2404 So. LaSalle St. Chicago.

POTREBUJEMO DELAVCE

za razkladanja lesa.

Stalno delo.

Dobra plača.

Oglasite se pri:

2915 Elston Ave., Chicago, Ill.

DEKLETA IN ŽENE

za lahko delo. Izbiraj semena. Dobro plača. Pri:

LEONARD REED CO. 292 W. Kinzie St., Chicago, Ill.

SPREJMEMO MOSEK ZA UČENJE BRITJA.

Bodite neodvisni v par tednih. Delo se lahko dobi. Dobro plača. Pridite osebno ali nam pišite za katalog.

WILLIAM BARBER COLLEGE 108 So. Wells St. Chicago.

POTREBUJEMO ženske sobarice.

Oglasite se pri hišniku v uradu CONGRESS HOTEL, Congress St. and Michigan Ave. CHICAGO.

POTREBUJEMO IZUCENE SLAMNIKARICE

za ženske klobuze. E. EIGER AND BROS. 1249 Wabash Ave., Chicago.

POTREBUJEMO

delavce za lakiranje od prve do zadnje roke v Japanning tovarni. Oglasite se pri: Lamberson Japanning Co., 2334 West Kinzie St. blizo Western Ave, Chicago.

IZUCENE SLAMNIKARICE

za ženske klobuze dobe delo, sprejemamo nove in plačamo za čas ko se bo uče. Pridne izučena zaslužijo do \$15 kateri dan. Oglasite se pri:

E. EIGER BROS. 1249 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DEKLETA IN ŽENE

za prebrati fitol. Lepo čisto delo. Plača \$15.00 ali \$18.00 na teden za začetnik. Vzemite Oshing baro na Archer Ave., blizu do Adams Ave., ali 68rd in Austin baro do kosa. THE KIMBALL MARTINDALE CO., 6558 So. Ogden Ave., Chicago, Ill.

DELO DOBE

mizarški pomočniki pri benču in pri strojih. Oglasite se na: 4854 West Kinzie St., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DEKLETA

za delo v tovarni. Nobena izučena se ne zaslužijo. \$14.00 na teden za pričetek, prilika za napredek. Oglasite se pri: C. E. BARNETT & Co., 538 S. Clark St., Chicago.

ŠESTITVENA FORDUBA.

Slovanec, star 28 let, se želi seznaniti s slovenskim dekletom v starosti od 20 do 30 let. Tuji vdova s snim otrokom ni izveza. Katera resno misli, naj piše in prilici naj tudi svojo sliko. Tajnost jamčena. Pisati je pod naslov: "ZENIN," 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Dec. 8-9-10).

SLOVENO

star 24 let, želi se seznaniti s slovenskim dekletom v svrhu ženitve in sleer naj bo v starosti od 18 do 25 let. Katero veseli, naj piše, če je mogoče, naj priloci svojo sliko. Tajnost jamčena. Pisati je na naslov: J. S., 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. — (Dec. 8-9-10).

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s našimi idejami, podpiraj trgovca, ki oglašajo v Prosveti. — V silopi imate vas za vsakdanje potrebe, se po zmiolvi cenil.

ANTON KOHNIG, Karmela, Pa.

V ODGOVOR PRISILJENI!

KUNAJ SAM ROMAI in naloge izvrstnega Malta in hmelja napravil lahko vsak sam dobro pivu, katero vas osvabi in okrepja kot v starih časih. 16 galon pijače na \$2.38. Pišite še danes, dokler še lahko pošljemo po pošti vas potrebna navodila. Kakavost je jamčena in pri vsakih naročih damo popust. Frank Galar, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Za Collinwood sprejema naročila Matt Faterovich, Candy Store, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

Razno Pijače

lahko napravite doma iz naših sestavin, pijače katere zelo ljubite. Močna do sto gradov vas to vas stane zelo malo le 50 centov na galon. Jamčimo in pošljemo po pošti cenil. Pošlite nam svoje \$1.00 na: Joseph Orlovsky, P. O. Box 208, Conneaut, Pa.

FIVO — ŽGANJE — VINO

Popolni sestav in vsa pojavnika lahko se vradi doma pijače pošljemo na \$1.00. Ni moč spajati, lažer, prava, razna vina. Jamčimo. Pravo blago. Ne pomarajte. Ni moč šiti prave v pivovarstvenih postah. Sestava in pojavnika, ki smo takoj po pošti po pošti. Pošite hitro. Vse pošljemo po splošnem \$1.00 v moncy odprti ali gotov denar.

WILLIAM KLAES INSTITUTE Dept. 11, Milwaukee, Wis.

Slovenska Narodna Podpora Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Chicago, Ill., avgusta 1907 v št. 21. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1918-1922.

IZVRŠEVALNI ODBOR. UPRAVNI ODBOR. PREDSEDNIK, Vincent Calkins, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. PODPREDSEDNIK, Anton Hraš, Box 140, Conneaut, Pa. TAJNIK, JOHN VERGESSAR, 2706 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. KASIRNIK, ANTON BERNARDI, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. UPRAVITELJ GLASILA: FRED GILLES, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR. Jaki Ambrožič, predsednik, Box 211, Conneaut, Pa. Jaki Ambrožič, 625 Hay St., Springfield, Ill. Martin Sedlitz, Box 270, Baraboo, Wis. Jaki Ambrožič, Box 422, Hamilton, Pa. Frank Sedlitz, 6505 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR. OŠKARJE OKROŽJE: Paul Barys, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VESTROVNO OKROŽJE: Rudolf Peterčič, Box 422, Springfield, Pa. Anton Sedlitz, Box 78, West Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šalar, Box 104, Green, Conn. na Japonskem. Leo Kulhan, Box 202, Oshkosh, Wis., na evropskem.

Nadzorni odbor. Matt Petrovič, predsednik, 1917 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio. Jaki Ambrožič, 418 Pierce St., Evelyn, Ill. Jan Šalar, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor. Vincent Calkins, Jaki Ambrožič in Matt Petrovič.

EDUKATIVNI ODBOR.

PREDSEDNIK, Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Jaki Tršič, Box 181, Lawrence, Pa. Jaki Šalar, 2408 Bagwood, Detroit, Mich. Jan Šalar, 1191 E. St. St., Cleveland, Ohio. Harry Ulevič, 1944 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VEŠTOVI ZODAVNIKI: Dr. V. J. Koro, 5322 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. OŠKARJEV ODBORNIK "PROSVETA": Jaki Šalar. Pomeni — Vse šolske učitelje in učence, ki se želijo da bi imeli boljšo učilnico in boljšo opremo, naj se pošljejo na naslov: Jaki Šalar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse učitelje in učence, ki se želijo da bi imeli boljšo učilnico in boljšo opremo, naj se pošljejo na naslov: Jaki Šalar, Box 211, Conneaut, Pa.

Vse učitelje in učence, ki se želijo da bi imeli boljšo učilnico in boljšo opremo, naj se pošljejo na naslov: Jaki Šalar, Box 211, Conneaut, Pa. Vse učitelje in učence, ki se želijo da bi imeli boljšo učilnico in boljšo opremo, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

BOŽIČ v stari domovini

ZAMOREJO PRAZNOVATI V VESELJU IN ZADOVOLJNOSTU SAMO Z VAŠO POMOČJO IN DOBROSRČNOSTO.

Škalejte razveseliti svoje v stari domovini na leto BOŽIČ MIRU.

POŠLJITE NJIM DENAR, KAJTI Z DENARJEM SI ZAMOREJO PRESKRBEITI VSE POTREBNO.

KLJUB TEMU, DA JE V STARI DOMOVINI VSE ZELO DRAGO, SO PA KRONE TAKO POCENI, DA ZAMORETE S PAR DOLARJI MNOGO POMAČATI.

SORODNIKI V STAREM KRAJU BODO ZELO VESELI, AKO JIM DOSPE AMERISKO DARILO PRAVOČASNO V ROKE.

PRISLO BO PA TUDI PRAVOČASNO IN POD POPOLNIM JAMSTVOM, če ga odpošlete s posredovanjem naše stare, zanesljive in v obče znane tvrdke:

EMIL KISS, banker, 133 Second Ave., NEW YORK, N. Y. PRODAJA PAKOBRODNIH LISTKOV. MENJAVA DENARJA. Ustanovljeno 1888.

Prazniki se bližajo!

Če želite biti zadovoljni vaše življenje (vsi vidni) boste. Vsi imajo željo, da v starih krajih ali vlihi tega vesolja, ki so od 4 leta, da pa nimajo dovolj do vesolja, pošljite nam vsaj nekaj dolarja, če se stori.

NAJHITREJŠE ZANESLJIVEJE IN NAJČENEJEJE. V tem, če odpošljete priloženo vsaj dva dolarja, vlihi dragin v stare domovine. Bliži pa tega ne odlašajte, ako želite, da se sprojete na boljšo in povlačno priložnost, in vlihi je sodaj zelo obilno in vlihi s stari krajem so zelo obilno.

Zagotovo si, da se najvelj vlihi v domovini ali jim pošljete denar. Ako želite, da se sprojete na boljšo in povlačno priložnost, in vlihi je sodaj zelo obilno in vlihi s stari krajem so zelo obilno.

John Nemeth State Bank 137 Second Ave., cor. 13rd St., NEW YORK CITY

Inozemstvo.

Zavezniki povabili ogrske delegacije v Francijo.
 Bazel. — Zavezniki zastopnik v Budapešti je obvestil Huszarjevo vlado, da naj pošlje mirovno delegacijo v Neuilly, Francija kjer dobi mirovno pogodbo.

Vojno stanje v Hermanstadt.
 Pariz. — Rumunska vlada je proglasila vojno stanje v Hermanstadt na Sedmograškem radi nekoga panta. Nemci, Ogrji in Rumuni so tam organizirali gibanje proti anekskiji Sedmograške.

Avstrijska vlada protileta Kuna.
 Dunaj. — Dr. Karl Renner, predsednik avstrijske vlade, je izjavil 4. t. m. v narodni skupščini, da vlada ne bo pod nobenim pogojem izročila Belo Kuno, voditelja ogrskih komunistov, sedanjega ogrski vladi, kajti s tem čim bi izpostavila življenja avstrijskih Nemcev v Rusiji v smrtno nevarnost.

Boljševcem se širi po Aziji.
 London. — Tukaj je bilo objavljeno poročilo, da so se pojavili boljševiški agitatorji v Meru, Transkaspia, na meji Afganistana. Komunistični propagatorji širijo boljševizem v Perziji, Indiji in Kitajski.

Duhovščina v Petrogradu drži s boljševiki.

Kodanj, 5. dec. — (Poroča I. D. Levine). — Sovjetska vlada se ne vrti v notranje zadeve ruske cerkve, čeprav v splošnem agitira proti veri. Metropolit Benjamin in duhovna Vedenški in Sirenski so nedavno posetili Zinovjeva, predsednika sovjeta v Petrogradu, in mu izročili pismo sledenč vsebine:

„Duhovščina v Petrogradu je razburjena vlad neresanih poročil, da bodo duhovniki v splošnem aretirani in deportirani radi protirevolucionarnega gibanja. Ker nam je znano stališče sovjetske vlade napram cerkvi, ne verjamemo tem poročilom. Duhovniki ne morejo biti rešeni niti beli; duhovščina služi samo Kristu in stoji zunaj politike. Ako pa gotovi posamezni duhovni delajo zgago brez dovoljenja cerkve, tedaj cerkev ni za nje odgovorna in sami naj trpe posledice. Duhovščina v Petrogradu podpira vladno naredbo za ločitev cerkve od države in izraža zadovoljnost, da se oblastniki vestno držijo te naredbe in da ne ovirajo naše prave verske službe. Verniki ne morejo biti prav nič prikrajšani na svoji veri zaradi popolne ločitve cerkve od države. Vseled tega je petrogradska duhovščina hvalečna in lojalna sovjetski vladi.“

Delegacija je nato izjavila pred Zinovijem, da so cerkvene oblasti sklenile isobčiti vsakega duhovnika, kateremu se dokaže, da podpira bele sovražnike, ki napadajo sovjetsko Rusijo.

Zinovijev je odgovoril, da ni sovjetski vladi še ni na misel prišlo, da bi preganjala duhovne, in izrazil je upanje, da se bo duhovščina strogo držala zakona za ločitev cerkve od države.

Nekaj podrobnosti o izgredih v Mantovi.

Rim. — Osem oseb je bilo ubitih in 42 ranjenih pri izgredih v Mantovi (severna Italija), ki so trajali 3. in 4. decembra. Izgredniki so napadli in razorožili majhno vojaško posadko, prerazali telegrafске in telefonske žice, ustavili železniški promet, vstopili v prodajalnice s orožjem, odprli vrata ječe in izpustili jetnike in imeli so policijo in vojaštvo pod svojo kontrolo dokler niso prišle vojaške čete od tunaj in premagale revolucionarje ter napravile mir v mestu 4. decembra zvečer.

„Giornale d'Italia“ poroča, da je delavska zborstva v Mantovi pozvala delavstvo na štrajk v sporazumu splošna delavske zveze in socialistične stranke dne 2. decembra; stavka je bila splošna. Izgredi so nastali, ko je okrog 500 ekstremistov napadlo vojaško posadko in se polastilo orožja. Napadli so tudi železniški kolodvor in zaplenili vsa jedila v restavraciji na kolodvoru. Iz kleti so privahili sode z vinom in jih zavahali na ulice. Nato so naskočili ječe, premagali stražnike in izpustili politične jetnike s klicem: „Revolucija je tukaj, svobodni ste.“ Jetniki so se pridružili izgredni-

kom in oplenili so prodajalnice s orožjem. Dva dni je bila Mantova v oblasti revolucionarjev.

Izprje delavcev na Špankem.

Barcelona, Španija. — Izprje delavcev v tem mestu se nadaljuje. Delodajalci v Tarsosi, Katalonija, so tudi izprli ondote delavce.

Bojkotirane turške volitve.

Carigrad. — Grki, Armenci in Lidje so izjavili, da se ne udeležijo bližajočih se volitev za turški parlament.

Vita Stambulinskega v Parizu.

Pariz. — Pri ceremonijah podpis bolgarske mirovne pogodbe v Neuillyju je bila ena nenavadna prikazen, ki ne odide tako hitro iz spomina delegatov in drugih prikujočih. Ta prikazen je bila ogromna postava bolgarskega kmetijskega ministrskega predsednika Stambulinskega.

Ceremonije so bile suhoparne. Kdor je videl podpisavanje pogodbe z Nemčijo in Avstrijo, bi se moral dolgočasiti, ako bi ne bilo pri mizi, ki je bila odmerjena za bolgarske delegate, enega samega človeka, ki je naredil velik kontrast napram vsem ostalim osebnostim, vsakdenjih prikaznim v življenju kakor tudi med diplomati. Stambulinski je bil sam, dočim je bila na drugi strani omejena leta zaveznikiških diplomatov, Nemci v Versaillesu so bili hitro pozabljeni; ravno tako Avstrijec v St. Germainu. Nj posebnega ni bilo na njih, kar bi ostavilo kak vtis. Bili so navadni ljudje s navadnimi diplomatičnimi nastopi in s navadno etiketo diplomatije.

Ali Stambulinski je vzbujal pozornost kot nihče drugi pred njim. Ne zato, ker je bil sam in morda še ne zato, ker se ve, da je bil tri leta sprti v bolgarski ječi zaradi tega, kar se ni hotel ukloniti Ferdinandu in ker je bil v opoziciji proti vojni od prvega dne zadnjega dne. Pozornost je vzbudila njegova nenavadna, markantna osebnost.

Prišel je sam skozi srednja vrata v dvorano in zasedel prostor pri osamljeni mizi. Moš je visok, širokopleč, pravi hrust. Njegova velika glava je parkrat strela ogromno grivo črnih las v gostih kodrih, ki spominjajo človeka na leva. Njegov širok obraz, malo zagorel s črnimi brkami in njegove kot oglje črne oči niso izražale drugega, kakor nalabno in komaj opašeno kurioznost. Moš je s hladnim pogledom meril diplomate. Nikdar jih ni še videl in tudi takega prisora še ni imel pred sebo, ali kljub temu ga ni zanimal dosti.

Clemenceau je spregovoril par besed, ki so pojasnile, zakaj je velik tamkaj. Nato je velik vstal, naglo je porinil stol ispred sebe, ki mu je bil na poti in s mogočnimi, trdimi koraki je v hipu stal pred mizo, na kateri je bila razprostrta mirovna pogodba. Prijel je pero v debelo pest in med težkim škrtanjem peresa je črnilo eurknilo na vse strani. Potem je odkorakal nazaj v svoj osamljen kot in pričel ogledovati lakreče se svečnike na stropu in čametaste zavese na oknih; na bive sovražnike Bolgarke ni še niti pogledal. Njegove oči so padle po diplomatih čele tedaj, ko so se postavili v vrsto in pričeli podpisovati pakt. Poklical je k sebi atentanta, ki je stal kot kip ob steni, in ga naprosil, da mu naj pove imena delegatov, kajti on ni poznal nikogar. In videl je Američane, s katerimi ni bila Bolgarska nikdar v vojni, Francoese, Angleže, Japonce, Italijane in potem dolgo vrsto drugih. Gledal jih je malomarno, samo pri Grkih se mu je malec zablimilo oko in obviselo je dalj časa na njih. Bil je interesantni prizor za balkanskega velikana. Imel je pred seboj celo galerijo diplomatov, s katerimi bo morda še imel opravka.

Ko so bile ceremonije končane in je Clemenceau s suhim glasom zaključil stvar, je Stambulinski dvignil svojo veliko postavo a stola in akoraj zbehal proti vratom. Ko je bil že na pragu, se je naglo obrnil. Zdelo se mu je, da je nekaj pozabil. Na lahko je upognil grivasto glavo pred diplomatsko galerijo, ki je sijala vanj, in odkuril je skozi vrata. Ves čas ceremonij ni bolgarski hrust spregovoril niti ene besedice. S poklonom na pragu je a menda mladi reči: „Hvala, ker nas niste še bolj odril.“

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Ormož. (Kako se dela za "izvršitev" agrarnih reforme). Pri nas v Ormožu se je 28. septembra razglasilo, da se bo delila zemlja. Žalibog je dobil pri nas v roke vso stvar neki bogati občinski "rihtar" občine Frankovce, gospod P., ki se zna prav imenitno trkati na prvi, čeh, "jaz sem kmet, ti si pa "berac". Sploh ima ta dični mož to prelepo navado, da reče, ki pride k njemu s kako prošnjo, premeri najprej od glave do pete, h koncu pa ga kot nadležnega človeka kratkotalno odpravi. Tako sta prišla nedavno k njemu prošiti dva delavca, da bi se tudi nju dva uvrstilo med tiste, ki dobe zemljo. Gospod jih je odpravil in rekel, da nima časa. Drugi dan je bilo seveda isto: — Tega možakarja, ki mu je vojna napolnila žepo, bi bilo še danes treba, da zapusti svoj občinski stolec. Dobro se še spominjamo, kako je marsikateri zavrnil med vojno, ko se je šlo za podpore, bogatim seveda pa je podpore preskrbel. Se že poznano in tudi ne posebnino.

Novi vladi v Sloveniji in na Hrvaškem. — Z regentovim ukazom od 7. t. m. je imenovan predsednikom države vlada v Sloveniji prejšnji njen podpredsednik dr. Gregor Žerjav. Naročeno mu je obnem, da stari predloge glede sestave nove vlade. V to vrhu se pozaj se sedaj s političnimi strankami. V kratkem je pričakovati izpovedanje tudi v hrvaški vladi. Odstavka dosedanjega bana dr. Paleška je že sprejeta. Novi ban bo dosednji podban dr. Tomljenovič. Razen tega se bo povečalo število vladnih poverjenikov.

Posledica stavke bančnih uradnikov. Zagreb. Prva Hrvatska Stadolnica je po končani stavki bančnih uradnikov odločila, iz svojih nameštencev. Slihe bodo postopali drugi denarni zavodi.

Prehajevalna komisija s Jugoslovani na Dunaju. Maribor. SES države so 3. novembra zastopali poslaniki: Pogačnik, dr. Ploj in dr. Tomšič. Govorilo se je v prvi vrsti o težavah transporta. Naši zastopniki so izjavili, da ima vlada v Belogradu dobro vojsko pomagati Dunaju, ter da je pošiljatev več tisoč vagonov sicer pripravljena, da pa manjka za transport strojev in premoga. Ako se ji to da na razpolago, da hoče izvršiti obljubo.

Nedeljsko delo v premogokopih republike Avstrije. Gradec. V Koellachu in Voitsbergu so se rudarji na predlog deželnega svetnika Heutmana odločili, da bodo ob nedeljah delali, da preakrbe graško prebivalstvo in tovarne s premogom. Predsednjo nedeljo so iskopali 180 vagonov za Gradecano.

Nenavadno naslistvo. V ponedeljek dne 10. novembra je povabila obrtna oblast na mestnem magistratu ljubljanske stariše tiskarških vajencev in jim zagrozila po nalogu nekoga (T), da morajo stavkujoči vajenci na delo, če ne, jih tiskararnji odpuste in se zavedajo med seboj, da v celji Sloveniji ne bodo mogli nadaljevati uka, to je sklenili in za zagrozili so bojkot. Tiskararnji so zapri obrate in s tem kršili učno pogodbo. Sedaj pa pride obrtna oblast in naznani strankam vladno bojkot mladim ljudem in zagrozi, da jim uniči ekstatenco. V vsakem podobnem slučaju bi obrtna oblast, dotičnika, ki pride tako vročno, ovadila policiji ali delavnemu pravdnstvu. V tem primeru pa je sama izvršila "neki nalog" in zagrozila s kaznjivo grožnjo. Namesto da bi bila oblast ovadila dotičnika, ki je prišel s insinucijo je sama izvršila napako. V tem oziru je stavlil po nalogu interesov s Mlinar na gosпода župana ljubljanskega interpelacije, v kateri zahteva: 1. po čegavem nalogu so bili povabljeni stariši, 2. po čegavem nalogu je obrtna oblast sporočila grožnjo stajem in 3. kako misli gospod župan vohodče odpraviti ta nedostavek. Na interpelacije odgovori gospod župan v prihodnji seji.

Tuji v Belgradu se morajo izseliti. Tako je odredil notranji minister.

POTOP. Zgodovinski roman. Spisal dr. Stambolinska. Postavil Podbevšek.

„Naj vstane, kdor ne privoščil nemške cesarske krome vojvodi vilenskemu!“ Zares, nobeden ni vstal. Tudi smejal se ni nihče, kajti glas Šaneckega je svenel tako zlobno, da je prevzel vse navzoče strah, čeh: kaj se vse nastane iz tega?...

Toda nič se ni zgodilo, samo dobra volja je bila pokvarjena. Vino ni moglo razveseliti gostov ter razgnati oblakov, ki so se jeli zbirati po Šaneckovi napitnici. Radivil je čutil, da je ponižan v obeh plemstva, kajti Šanecki mu je pokazal, da ima isto tako daleč do valikokasjega prestola, kakor do nemške krome. Vse to se je izpremenilo v šalo, v posmeh, toda gostov vesdar ni razveselilo, daš je šel knez samo jedno, da bi spoprijaznil plemstvo s mislijo o bodoči njegovi vladi na poljskem prestolu. Hetman se je najbolj bal, da bi ne vplivalo to omešenje njegovih nadej slabo na njegove častnike, katerim je bila znana ta tajnost, kajti na njih lica je bila sapažiti nejevolja.

Ganchof je prazni vrt za vrtem ter se umikal knesovemu pogledu. Kmitie ni pil, marveč gledal z nagrbčenim čelom v mizo, kakor bi kaj premišljeval, ali pa izbojeval kak notranji boj. Radivil je strepetal pri misli, da tu lahko vsaki hip zasija luč ter osvetli senco resnice, in ta jedni častnik, v katerega stavi jedini svoje nadeje, ki veže skupaj ostanke poljskih vojak s Radivilovsko zadevo, razdere to ognjubo, daš bi moral s tem istrigati samemu sebi celo arec iz pra.

Kmitie je bil še dolgo nadležen Radivilu. Ako bi ne bilo rarnih še zmahih okoliščin, padel bi bil še drugo kot žrtev svoje prednamosti in hetmanovo jeza. Toda knez se je motil, ko ga je obsojeval v tem hipu kot sovražnika svojih namerov; nasprotno, on je bil samišljen v Aleanko ter v oni giboki propad, ki ju je ločil.

Časih se mu je zdelo, da ljubi to devo, ki sedi poleg njega, bolj nego vse na svetu; znovi pa ga je pograbila na njo taka jeza, da bi jo ugonobil, ako bi mogel, in potem še samega sebe.

Veselica je postajala vsaki hip turbnejša. Gostom se je zdelo, da se gosti pod svinčeno streho, ki sloni na njihovih glavah.

Med tem stopi nov gost v dvorano. „Ha! Suhaneč je tukaj!“ zakričel knez, ko zapazi prišleca. „Od brata Bogoslava! Gotovo prišel pismo!“

„Tako je!“ odvrne prišlec ter se knezu airko prikloni. „Pridem naravnost iz Podlesja.“

„Daj sem pisma ter sedi za mizo. Oprostite, gospoda!... Moram jih takoj prečitati, daš ni primerno to omizju... Mogoče, da najdem v njih novice, ki utegnejo tudi vas zanimati.“ Gospod maršal, postrežite poslanca.“

Po teh besedah vzame knez poslanca iz rok zavoj pismen ter jame jedno urno odpirati. Navzoči so radovedno uprli vanj svoje oči, ker so hoteli brati na njegovem obrazu vsebino pisma. Prvo pismo brčkane ni javilo nič ugodnega, kajti knezovo lice se je zalilo s krvjo in oči so mu grozno zablistale.

„Gospodje bratje!“ reče hetman. „knez Bogoslav mi piše, da pustošijo zavezniki, mesto da bi šli na sovražnika pod Vilno, sedaj moja postava na Podlesju. Vrli vitez! so, kaj ne?!... Očividno jim je ljubša vojna s babami!... Prekrasno!... Plaklje jim ne uteče!...“

Knez razpečati drugo pismo. Komaj je pregleda, razjasi se mu lice od veselja in na ustnicah se prikaže smeh.

„Vojvodstvo Seradsko se je podalo Švedom!“ zakliče, „ter sprejelo po vzgledu Velike Poljske pokroviteljstvo Karola Gustava.“

„Evo poslednja pošta,“ nadaljuje čez tranutek in razpečati poslednje pismo. „Jana Kazimira so Švedje pobili pod Vidavo in Žarnovem!... Vojaki ga zapuščajo in on sam se omiče proti Krakovu... Švedje grede za njim... Tudi Krakov se bo moral udati!“

„Radujmo se, gospodje!“ reče s čudnim glasom Šanecki.

„Da, radujmo se, gospoda!“ ponovi hetman, ki ne zapazi ironičnega glasu Šaneckega.

In roznica, veselje se je odbijalo od knezovega lica; pomladil se je in oči so se mu bliščale. S trepetajočimi rokami je vzel poslednje pismo ter zlomil pečat. Urno ga preleti s očmi ter radostno zakliče:

„Varšava je vzeta!... Živel kralj Karol Gustav!“

Šele sedaj je zapazil, da je vtiš, kateri provzročajo te novice na navzoče, popolnoma drugačen od onega, kakorjen je čutil sam. Vsi gostje so sedeli molče ter mračno gledali pred se. Nekaterim so se gubančila čela, drugi so si zakrivali lica s rokami.

PRINC ALBERT BO VAS TOBAK ZA PIPO

PRINC ALBERT da kadilec več veselja kot so ga imeli prej. Ina tako čudoviti okus in duh ter je tako hladan in osvetojuč. Mošem vsega naroda ugajaja za stran svoje kakovosti.

Pokadite Princ Albert kolikor ga hočete, nikdar vas ne bo pekel jezik ali pa grlo.

Vse je odstranjeno potom posebnega patentiranega procesa. Samo kadite naprej in se veselite ves čas. Princ Albert je tako dober in tako zadovoljiv.

Nedeži kakojdek in rdeča pločvina nasta, škatlija za pol funta in en funt, in za funt lonček iz rezane stekla, na vrhu goba za vlogo.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO.
 WILSON-SALEM, N. C.

PRINC ALBERT
 the national joy smoke

NA SVETI VEČER DOMA

pri vaših, ako pošljete bakse s Relief ladjo, katera odpluje sredi decembra pod ameriško zastavo naravnost v Jugoslavijo (Gravosa) v Dubrovnik.

Zapokajte takoj vaše blago in jedila, katera se ne pokvarijo. Bakse zabijte dobro in jih pošlite na nas, kakor tudi natančni naslov prejemalca v domovini, in money order od vsakega funta 14c. Za bakse vam garantiramo, in pomislite na veselje doma vaših družin na sveti večer. Vse pošlite na

European Trading & Export Co.
 88 Ninth Ave., New York City.

Henry J. Schnitzer State Bank

ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO. PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI. IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki žele pobesiti v stare domovine, ki žele poslati denar ali kateri katera sprejeti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na naše banke, ki stali vsakim rokajem se preko 2 let v popolni zadovoljstvo, politeno in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdo takoj v katerikoli ježini.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
 141 Washington Street
 New York, N. Y.